

Stanovisko k počtu členů zastupitelstva obce Hlincová Hora

Toto právní stanovisko je vyhotoveno na základě žádosti obce Hlincová Hora, resp. zastupitelstva obce Hlincová Hora a jeho předmětem je posouzení, zda v důsledku rezignací členů zastupitelstva a náhradníků za Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora poklesl počet členů zastupitelstva pod pět osob.

Obci Hlincová Hora byly doručeny následující rezignace členů a náhradníků Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora:

- rezignace člena zastupitelstva Ing. Karla Fouska ze dne 1.11. 2021, doručena dne 3.11. 2021
- rezignace náhradníka PhDr. Aleše Fejfar, PhD. ze dne 4.11. 2021, doručena dne 9.11. 2021
- rezignace náhradníka Ing. Jiřího Jirky ze dne 2.11. 2021, doručena dne 3.11. 2021
- rezignace náhradníka Ing. Lud'ka Bárty ze dne 3.11. 2021, doručena dne 4.11. 2021
- rezignace náhradníka Jany Ratajové ze dne 5.11. 2021, doručena dne 11.11. 2021
- rezignace náhradníka Ing. Jana Kose ze dne 8.11. 2021, doručena dne 10.11. 2021

Předmětem tohoto právního stanoviska je posoudit, zda v důsledku těchto rezignací poklesl počet členů zastupitelstva pod 5 osob dle us. § 90 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, dle něhož poklesne-li počet členů zastupitelstva obce pod 5 osob a zastupitelstvo obce nemůže být doplněno z náhradníků, oznámí obecní úřad neprodleně tuto skutečnost krajskému úřadu. V takovém případě nemůže zastupitelstvo rozhodovat o záležitostech podle § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích, s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria.

Nejprve je nutné uvést, že učinění uvedených rezignací předcházelo učinění rezignací zastupiteli a náhradníky za Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora a to rezignací na mandát zastupitele, které učinili dne 23.4. 2020 za Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora zastupitelé Ing. Karel Fousek, Ing. Karel Strolený a Ing. Václav Hanus a dále rezignace náhradníků za Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora, které měli učinit náhradníci PhDr. Aleš Fejfar, PhD., Ing. Jiří Jirka, Ing. Luděk Bárta, Jana Ratajová a Ing. Jan Kos nejprve dne 23.4. 2020, a poté tyto rezignace měly být učiněny opětovně ve dnech 24.4. a 27.4. 2020.

Ve věci mimo jiné i těchto rezignací pak bylo vedeno soudní řízení u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod č.j. 61 A 19/2020 a to mezi některými z uvedených rezignujících Ing. Karlem Fouskem, Ing. Karlem Stroleným, PhDr. Alešem Fejfarem, PhD. jako žalobci společně s dalším žalobcem Bc. Pavlem Petrželkou a Zastupitelstvem obce Hlincová Hora jako žalovaným.

V tomto soudním řízení se uvedení žalobci domáhali vůči žalovanému Zastupitelstvu obce Hlincová Hora ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v přijetí usnesení ze dne 28.4. 2020 č. 7, jímž zvolil nového starostu obce Hlincová Hora, dále ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v přijetí usnesení ze dne 28.4. 2020, č.8., jímž zvolil nového místostarostu obce Hlincová Hora a dále ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v přijetí usnesení ze dne 28.4. 2020, č. 9 jímž zřídil kontrolní a finanční výbor obce Hlincová Hora a zvolil jejich členy.

Je nadbytečné se v tomto stanovisku zabývat okolnostmi a průběhem tohoto soudního řízení. Pro předmět tohoto stanoviska je však podstatné, že Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem č.j. 61 A 19/2020-153 ze dne 28.4. 2021 rozhodl tak, že žalobu mimo jiné uvedených rezignujících zamítl a kasační stížnost podaná rezignujícími Ing. Karlem Fouskem, Ing. Karlem Stroleným a Bc. Pavlem Petrželkou proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 163/2021-34 ze dne 12.10. 2021 zamítnuta.

V odůvodnění uvedeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 61 A 19/2020-153 ze dne 28.4. 2021 pak Krajský soud v Českých Budějovicích mimo jiné dospěl k závěru, že se v případě všech uvedených rezignujících a to rezignací učiněných dne 23.4. 2020 zastupiteli Ing. Karlem Fouskem, Ing. Karlem Stroleným a Ing. Václavem Hanusem a rezignací náhradníků PhDr. Aleše Fejfara, PhD., Ing. Jiřího Jirky, Ing. Lud'ka Bárty, Ing. Jana Kose a Jany Ratajové jednalo o zneužití práva rezignovat na mandát zastupitele, resp. náhradníka.

V odůvodnění tohoto rozsudku pak Krajský soud v Českých Budějovicích mimo jiné konstatoval, že v daném případě na svůj mandát rezignovali všichni členové Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora (vyjma žalobce b) Ing. Karla Fouska, který svou rezignaci neadresoval k tomu zákonem stanovenému orgánu, nicméně i v jeho případě byl úmysl rezignovat zřejmý) a to krátce poté, co byl znám definitivní výsledek voleb a ještě před ustavující schůzí zastupitelstva obce. Jelikož tyto osoby podaly své rezignace současně a prakticky v totožné formě (veškeré rezignační listiny používají shodné formulace a mají i totožnou vizuální úpravu), je zcela jednoznačné, že se jednalo o organizovaný či přinejmenším koordinovaný postup. Nešlo tedy zjevně o rezignace podané na základě individuální úvahy jednotlivých zastupitelů či náhradníků opřené o jejich vlastní specifické důvody. Podstatná je pak též skutečnost, že se členové Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora ani nepokusili o jakoukoliv spolupráci v rámci nově zvoleného zastupitelstva. Za této situace ovšem nelze takto podaným rezignacím přičíst jiný smysl než v reakci na výsledek voleb zcela zamezit fungování zastupitelstva a vyvolat volby nové, což ostatně dokládá i následná aktivita žalobce b) Ing. Karla Fouska. Dále pak z odůvodnění předmětného rozsudku vyplývá, že Krajský soud v Českých Budějovicích nepřisvědčil argumentaci žalobců, dle níž zastupitelé a jejich náhradníci svým jednáním nesledovali nedovolený či zákonem nepředpokládaný cíl, neboť § 55 až § 58 volebního zákona v žádném případě nepočítají s tím, že by hromadné rezignace učiněné bezprostředně po vyhlášení volebních výsledků měly sloužit coby legitimní nástroj politického boje vedoucí k vyvolání opakovaných voleb. Má-li právo předkládat svým adresátům racionální vzorce chování, tedy takové vzorce, které slouží k rozumnému uspořádání společenských vztahů pak takovýto vzorec nelze spatřovat v postupu opozičních zastupitelů a jejich náhradníků, kteří v reakci na volební výsledek ihned na své funkce rezignují, aniž by se alespoň pokusili svůj mandát řádně vykonávat. Pouhá skutečnost, že zvolení kandidáti, kteří se v důsledku volebního výsledku ocitli v opozici, nechtějí za této situace v zastupitelstvu působit, nemůže hromadné podání rezignací legitimizovat.

Z těchto důvodů tedy Krajský soud v Českých Budějovicích v uvedeném rozsudku konstatoval, že rezignace uvedených zastupitelů a náhradníků je nutné považovat ze zneužití práva, které nemůže požívat právní ochrany.

Dle ust. § 8 občanského zákoníku zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany.

Dle ust. § 580 odst. 1 občanského zákoníku neplatné je právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.

Dle ust. § 588 občanského zákoníku soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přičí dobrým mravům anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek.

Uvedené rezignace zastupitelů a náhradníků Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora jsou tak nejen zneužitím práva, které nepožívá právní ochrany ve smyslu ust. § 8 občanského zákoníku, nýbrž jedná se i o neplatná právní jednání dle ust. § 580 odst. 1 a dle ust. § 588 občanského zákoníku.

Vzhledem k uvedenému je tedy nutné dovodit, že členy zastupitelstva obce Hlincová Hora nadále jsou zastupitelé za Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora Ing. Karel Strolený a Ing. Václav Hanus,

Mgr. Lukáš Kučera, advokát, č. ČAK 11686

jejichž rezignace ze dne 23.4. 2020 je nutné jako zneužití práva považovat za neplatné, a kteří do zastupitelstva obce nenastoupili a ani se nepokusili jakkoliv v zastupitelstvu obce působit a mandát řádně vykonávat a jak konstatuje v odůvodnění rozsudku Krajský soud v Českých Budějovicích, kteří těmito rezignacemi zjevně sledovali záměr zmařit s ohledem na výsledek voleb činnost nově zvoleného zastupitelstva.

Stejný závěr platí taktéž v případě zastupitele Ing. Karla Fouska, kdy v případě jeho rezignace ze dne 23.4. 2020 Krajský soud v Českých Budějovicích v uvedeném rozsudku shledal vedle uvedeného ještě formální důvod neplatnosti dle ust. § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, jelikož nepodal rezignaci na zasedání zastupitelstva obce. Nicméně jak soud současně konstatoval, i Ing. Karel Fousek měl nepochybně stejný záměr zneužít svou rezignaci ke zmaření činnosti nově zvoleného zastupitelstva stejně jako Ing. Karel Strolený a Ing. Václav Hanus a závěr o zneužití práva rezignovat na mandát zastupitele je nutné tak vztáhnout jak na jeho rezignaci ze dne 23.4. 2020 tak na další jím učiněnou rezignaci ze dne 1.11. 2021, kdy i v případě této další rezignace se jednalo o stejný záměr zneužít práva rezignovat na mandát zastupitele a zmařit činnost nově zvoleného zastupitelstva.

K uvedenému je nutné ještě podotknout, že dva z uvedených rezignujících zastupitelů Ing. Karel Fousek a Ing. Karel Strolený byli i účastníky uvedeného soudního řízení, ve kterém Krajský soud v Českých Budějovicích vydal uvedený rozsudek a tento rozsudek je tak pro ně i přímo závazný. Pokud jde o Ing. Václava Hanuse, tento účastníkem soudního řízení nebyl a rozsudek pro něho závazný není, nicméně jeho rezignace je neplatná z uvedených důvodů stejně jako rezignace Ing. Karla Fouska a Ing. Karla Stroleného.

Pokud jde o rezignace náhradníků ze Sdružení nezávislých kandidátů Hlincová Hora, tyto je nutné považovat za zneužití práva rezignovat stejně jako v případě rezignací uvedených zastupitelů, jelikož nepochybně byly vedeny při učinění těchto rezignací stejným záměrem. Nicméně vzhledem k tomu, že mandáty zastupitelů Ing. Karla Fouska, Ing. Karla Stroleného a Ing. Václava Hanuse nezankly, jsou tyto další rezignace bezpředmětné.

Pokud tedy mandáty zastupitelů Ing. Karla Fouska, Ing. Karla Stroleného a Ing. Václava Hanuse z uvedených důvodů nezankly, počet členů zastupitelstva neklesl pod 5 osob a není důvod, aby zastupitelstvo obce nemohlo přijímat usnesení dle ust. § 84 odst. 2 a ust. § 85 zákona o obcích. Pokud tito zastupitelé odmítají v zastupitelstvu působit, nastoupit do zastupitelstva a začít řádně vykonávat mandát zastupitele, je to jejich rozhodnutím a nemohou být k tomu nijak nuceni. Na druhou stranu však i ve smyslu uvedeného judikátu nelze akceptovat, aby tímto způsobem mařili činnost nově zvoleného zastupitelstva pro svou nespokojenost s volebním výsledkem.

K uvedenému stanovisku je nutné ještě podotknout, že obec Hlincová Hora se po obdržení uvedených rezignací v listopadu 2021 obrátila se žádostí o stanovisko ve věci na Ministerstvo vnitra., které odpovědělo přípisem ze dne 24.2. 2022. Ze stanoviska Ministerstva vnitra vyplývá, že uvedený názor Krajského soudu v Českých Budějovicích nepovažuje za ustálený tak, že by takto mělo být postupováno ve všech případech hromadných rezignací, na druhou stranu však Ministerstvo vnitra nesporně závaznost daného judikátu pro konkrétní okolnosti daného případu a právo obce Hlincová Hora postupovat za daných okolností v souladu s tímto judikátem.

Mgr. Lukáš Kučera, advokát, č. ČAK 11686

Mgr. Lukáš Kučera
advokát, ev.č. 11686